

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

Divadelní fakulta

Katedra činoherního divadla

Diplomová práce

Vít Kořínek: Režisérská dramaturgie

Posudek oponenta

Jak již sám název napovídá, Vít Kořínek se ve své diplomové práci zabývá divadelní oblastí, kterou nazval režisérská dramaturgie. Zavádí tento pojem jako analogický k již vymezenému termínu herecká dramaturgie, který známe z řady studií a statí především autorů Zuzany Sílové a Jaroslava Vostrého. Režisérskou dramaturgií rozumí autor zejména soubor faktorů, který ovlivňuje v moderním činoherním divadle režisérovu volbu titulu a velkou (ne-li rozhodující) důležitost této volby pro zdařilé vyznění budoucí inscenace. Snaží se na základě svých zkušeností pojmenovat, jak volbu toho kterého titulu ovlivňují především jeho osobnostní založení a osobní témata.

Úvodní pasáž své práce nazval diplomant O výběru jednoho textu aneb Trnitá cesta k Hrdinovi západu a věnuje ji jednak ohlédnutí za svou neúspěšnou bakalářskou inscenací Dykových Porazených, jednak popisuje opravdu trnitou cestu k výběru textové předlohy své absolventské inscenace do Disku. Zamýšlí se nad jednotlivými uvažovanými tituly a analyzuje jejich přednosti i nedostatky z úhlu pohledu svého eventuálního režijního uchopení. Jedním z těchto titulů byla adaptace Aristofanovy Lysistraty. Záměrem adaptace bylo výrazně předlohu aktualizovat a to i ve smyslu politickém, kde by válka měla sloužit vládnoucí garnituře k udržení se u moci. Nakonec však Vít Kořínek záměr opustil, neboť časem zjistil, že témata, o které mu šlo v první řadě, jsou ve skutečnosti v textu zastoupeny jen dílčím způsobem a obtížně by byla realizována jako témata hlavní. Podobně dopadla i tragédie W. Shakespeara Antonius a Kleopatra či Büchnerův Vojcek. Beaumarchaisova Figarova svatba narazila u Koříňka mimo jiné na vícegenerační charakter hry a absenci vlastního tvůrčího zaujetí tento interpretační problém překlenout a inscenačně vyřešit. Stejně tak si kromě ústřední dvojice nevěděl rady s obsazením u autorské adaptace filmu Fanfán Tulipán z pera Saši Lichého a ani v tomto případě se u něho nedostavila bytostná potřeba kvůli jednomu dílčímu tématu realizovat právě tuto předlohu, ani potřeba tzv. mimovat s hereckým kolektivem právě na této látce. Následovalo uvažování o Schillerových Úkladech a lásce, kde se pro Víta Koříňka poprvé objevilo téma nedospělosti a nezralosti mladé generace, které ho bytostně zajímalo, ale opět to nebyl titul, který by splňoval všechny jeho požadavky na realizaci inscenace, která by rezonovala s životními pocity jeho vrstevníků. Přes příběh nedospělosti Marie Antoinetty amerického dramatika Davida Adjmiho, na kterém si uvědomil, že on sám není nepodobný postavám tohoto příběhu, dospěl ke hře, která podle něj propojila všechna témata, která hledal ve dříve zvažovaných textech a tím byla Syngova řekněme groteskní komedie Hrdina západu. Tuto první část diplomové práce Víta Koříňka považuji za velmi cennou, ne-li nejcennější, neboť jeho argumentace při uvažování nad jednotlivými tituly je poučená a vypovídá o divadelně vyzrálé osobnosti. Tomu odpovídá i fakt, že jeho reflexe vykazuje upřímný a přitom nekompromisní úhel pohledu, nepostrádající jistou pokoru a to vše

s vědomím, že smysluplná analýza je možná až s jistým časovým odstupem. Pokud mu tato schopnost vydrží, může v jeho profesním životě hrát velmi důležitou pozitivní roli.

Ve druhé části své práce se diplomant věnuje především v teoretické rovině otázkám režisérské dramaturgie, kde reflektuje své zkušenosti z vlastní tvorby, ale i své zkušenosti divácké. Považuje např. samotný výběr textu (látky) za klíčovou součást režisérova tvůrčího aktu a podle něj je možné tyto texty (látky) obecně dělit na ty, které daný režisér může, musí a nesmí dělat a také vymezuje, do jaké z těchto kategorií text (látka) spadá. Jedním z důležitých kritérií je mu přitom skutečnost, zda má režisér daný text (látku) bytostnou potřebu realizovat, zda by ji realizovat pouze mohl nebo zda by ji určitě realizovat neměl. Zamýšlí se také nad otázkami režisérské dramaturgie a režisérovým tématem, estetikou a repertoárem, prolínáním herecké a režisérské dramaturgie, významem tzv. Bildungstheateru v současném divadle atd. Často podporuje svá tvrzení praktickými příklady a také citacemi z odborné literatury a to zejména autorů Jaroslava Vostrého a Zuzany Sílové.

Diplomová práce Víta Kořínka je podle mého názoru nadprůměrná, vykazuje autorův značný intelektuální potenciál a je v mnohém podnětná nejen pro studenty režie a dramaturgie. Je přehledná, adekvátně strukturovaná a naprosto odpovídá požadavkům, kladeným na závěrečné práce oboru režie činoherního divadla.

Diplomantovi upřímně přeji, aby se mu v budoucnu co nejčastěji dařilo „najít látku, která se dotýká toho, co režisér bytostně řeší, a tedy jeho osobního tématu“. V praxi to bývá někdy dost složité...

Diplomovou práci Víta Kořínka Režisérská dramaturgie doporučuji k obhajobě.

Doplňující otázky:

1/ Ve své práci píšete o tzv. textocentrismu a v té souvislosti o tom, že tvůrčí režisér na jevišti nerozkrývá řešení ukryté v textu, ale realizuje svou vizi. S tím jistě lze souhlasit. Kde je však podle Vašeho názoru ona pomyslná hranice (uvědomuji si, že není striktně dána), kterou by už režisér při realizaci své vize neměl překročit, aby skutečně textovou předlohu interpretoval a přitom ji „neupravoval“ k obrazu svému?

2/ Na několika místech se dotýkáte problematiky uvádění tzv. vícegeneračních her v Disku. A píšete: „S přesvědčivou interpretací a velkým tvůrčím rozmachem budeme schopni úskalí takové hry překonat“. Mohl byste tuto svou myšlenku konkretizovat a rozvést? V souvislosti s Vaší inscenací Hrdiny západu uvádíte, že se v případě Christyho otce starého Mahona podařilo mj. díky fyzickým dispozicím mezi otcem a synem a díky příslušné komediální stylizaci překlenout fakt, že jde o v podstatě o vrstevníky. Podařilo se podle Vašeho názoru totéž u postavy Vdovy Quinové?

V Praze 4. června 2022

Doc. Mgr. Milan Schejbal

